

Minnesanteckning

Typ av möte: Naturvårdsråd

Mötesdatum: 2015-12-14 16.30 - 18.15

Björn Strehlenert (C),
Peter Zethraeus (M),
Maria Fridstjerna (MP),

Ordförande:
1:e vice ordförande:
2:e vice ordförande:

Naturskyddsföreningen i Nacka
Boo Miljö och Naturvänner
Nacka Miljövårdsråd
Skuruparkens vänner
Ältasjöns Fiskevårdsområdesförening
Boo Fiskevårdsområdesförening

Ronny Fors
Kerstin Lundén, Magnus Sjöstedt,
Olof Sandström, Mats Husén
Gunilla Ingmar
Sten Fogelström
Ivar Häggblom

*Dag Björklund
Annika Skogetun
Finn Cederberg
Birgitta Held-Paulie
Kajsa Gustavsson
Tore Liljekvist
Heidi Swahn*

*Natur- och trafikdirektör
Enhetschef park- och naturenheten
Natur- och parkenheten
Miljöenheten
Natur- och parkenheten
Miljöenheten
nämndsekreterare*

Underskrifter   Ordförande

.....
Björn Strehlenert

Sekreterare

.....
Heidi Swahn

Justerande

.....
Mats Husén

1. Presentation av de närvarande

Björn Strehlenert inledde mötet.

2. Skuruparken status

Finn Cederberg, naturvårdsintendent, informerade om att Länsstyrelsen har bett kommunen inkomma med kommentar på JM:s överklagan. Brevet skickas denna vecka. Länsstyrelsens beslut kommer med all sannolikhet att komma först i början av 2016.

3. Rensättra status

Finn Cederberg, naturvårdsintendent, informerade att sn första övergripande inventering har genomförts. Bildandet genomförs parallellt med omgivande planer. Inget datum är satt.

4. Höga halter av fosfor i Långsjön

Birgitta Held Pauli, miljöstrateg, informerade att stora mängder näringsämnen finns lagrade i sedimenten i främst de djupare delarna av sjöar. Vid syrefria förhållanden i bottenvattnet så kan fosfor frigöras från sedimenten. Då mycket höga halter av fosfor har konstaterats i Långsjöns vattenmassan under 2014 och 2015 har en sedimentundersökning utförts under hösten 2015. Syfte med undersökningen var att konstatera om de höga fosforhalterna i sjön kunde bero på läckage av fosfor från bottensedimenten.

Normalt innehåller vattenmassan ca 4-5 kg fosfor. Under sommaren 2015 innehöll vattenmassan 120 kg fosfor, dessutom beräknas 50 kg fosfor ha runnit ut ur sjön det senaste året.

I september togs 5 sedimentprover jämnt fördelade i Långsjön och en i dagvattenanläggningen i Långsjöns västra del. Sedimenten togs på 1,7 till 6 meters djup. Propparna delades därefter upp i skikt efter längd på propparna och analyserades med avseende på bland annat fosforinnehåll. Resultaten visar att det finns risk för att fosfor läcker från sedimenten vid syrefria förhållanden. 1989 gjordes en liknande studie av sedimenten. Vid en jämförelse mellan fosforstatusen i sedimenten i de två studierna är det dock inget som talar för att det är sedimenten som har orsakat de höga fosforhalterna. Det är dock inte känt hur sedimenten såg ut 2013 varför det inte kan uteslutas att det är sedimenten som är orsaken till de höga fosforvärdena.

Under de senaste åren så har syresituationen försämrats i sjön, 2013 var det goda syreförhållanden ned till 5 meters djup, 2014 ner till 4 meters djup och 2015 ner till 3 meters djup. Det innebär att stora delar av botten (52%) exponeras för syrefria förhållanden. Detta skulle kunna vara en orsak till fosforläckaget från sedimenten. Vid provtagningar tidigare år så har dock syrebrist konstaterats men utan att fosforhalterna har ökat.

Utredningen visar inte säkert att de är sedimenten som är orsak till de höga fosforvärdena i sjön. Innan man ska vidta någon åtgärd i sjön för att få ner halterna så måste orsaken vara fastställd. En tätare provtagning av Långsjön och det tillrinnande dagvattnet rekommenderas därför.

5. Provfiske i Långsjön

Birgitta Held Pauli, Miljöstrateg, informerade naturvårdsrådet.

Om en sjö har extremt mycket fisk som bökar i bottensedimenten så skulle detta kunna förklara de höga fosforvärdena i sjön. Som ett led i att finna orsaken till de höga fosforvärdena i sjön provfiskades därför Långsjön i mitten av november. Provfisket utfördes med samma metodik som standardiserat provfiske men det utfördes inte under samma period som provfiske ska utföras (juli-september).

Åtta stycken 30 meters nät lades ut i sjön, 4 stycken på mer än 0-3 meters djup och 4 stycket på 3-6 meters djup. Genom att använda den standardiserade provfiskemetodiken kan varje nät ses som ett enskilt stickprov av sjöns fisksamhälle, och med ett flertal nätansträngningar (stickprov) kan en god uppskattning av sjöns fisksamhälle erhållas.

I Långsjön fångades fem olika arter. Abborre, brax, gädda, gärs och mört. I antal dominerade mört och abborre medan i total vikt stod gäddan och braxen för störst biomassa.

Totalt fångades det drygt 21 kilo fisk fördelat på åtta nät. Cirka 16 kilo fångades i de fyra näten lagda på djup över 3 meter ca fem kilo fisk fångades i de fyra näten lagda på 0-2,9 meter.

Generellt tyder inte provfisket på några större störningar i fiskbeståndet. Sjöns fiskbestånd ligger inte till grund för de höga fosforhalter som mätts upp i sjön under de två senaste åren.

För att få en säkrare uppfattning om sjöns fiske bestånd bör ytterligare ett provfiske genomföras men då enligt standardisering (under rätt period).

6. Bäverinventering

Kajsa Gustavsson, parktekniker, informerade om bävern som art, dess utbredning i Sverige ur ett historiskt perspektiv. Därefter presenterades bäverinventering som utförts i Nacka kommun under sommaren och hösten 2015.

7. Norgehuset vid Hasseludden

Planarkitekt Alexander Erixon informerade om planarbetet.

Området utgör en del av detaljplan (Stadsplan 233) som vann laga kraft den 21 juli 1972, och omfattar fastigheten där Hasseludden Yasuragi ligger. Det är betecknat med "C" område för

samlings- och föreningslokaler. Större delen av området är i gällande planpunktprickat det vill säga ej avsett att bebyggas.

Enligt översiktsplanen är markanvändningen ”gles blandad bebyggelse”. Området har upplevelsevärden av kommunalt intresse enligt kommunens grönpolicy. Det omfattas också av riksintresse för farled och kulturmiljö där denna del beskrivs som ett glesbebyggt skärgårdslandskap med lågskalig bebyggelse som underordnar sig naturmiljön. Området omfattas av strandskydd (300 m) vilket återinträder då ny detaljplan görs.

Föreslagen byggnad beräknas omfatta cirka 13000-15000 kvadratmeter bruttoarea och inrymma ca 250 hotellrum samt konferens- och utställningsytor. Hasseludden Yasuragi har idag ca 200 rum. Volymen är tänkt att placeras söder om befintlig anläggning men med möjlighet att se havet. På platsen finns tre arbetarbostäder som i så fall rivs. Ny byggnad kommer innehålla en kommersiell del och en del med särskild svensk-norsk programverksamhet för att öka kunskapen om, och kontakten mellan de två nordiska länderna. Det sker genom till exempel kurser, konferenser och kulturevenemang. Byggnaden kommer att ritas av ett norskt arkitektkontor, vilket har utsetts efter en arkitekttävling där Nacka kommun har deltagit i juryarbetet.

Antalet hotellrum kan generera ett behov om cirka 150-175 p-platser (beräknat utifrån att det ej är ett kollektivtrafiknära läge). Dessa kommer förläggas vid befintlig parkering som parkeringsdäck eller markparkering. Detta bör gestaltas med hänsyn till att det blir det första en besökare möter. Byggnaden har föreslagits i fyra våningar med en suterrängvåning och med träfasad.

Ett positivt planbesked gavs den 12 juni, § 179. Där bedöms ärendet drivas med normalt planförfarande. Området berörs av strandskydd men eftersom det inte bedöms påverka allmänhetens tillträde till vattnet avser planenheten istället att pröva ett enkelt planförfarande, men med utökad samrådsrets. Då kvarstår möjligheten att efter samrådet övergå till normalt planförfarande med granskningsskede med mera.

8. Saneringen av Kvarnholmen

Tore Liljeqvist, miljöinspektör, informerade naturvårdsrådet.

PCE är ett klorerat lösningsmedel, som använts bland annat för avfettning inom verkstadsindustrin och i kemtvätsbranschen. Föroreningen kommer från en cistern som har läckt under 60-70-talet. PCE är en flyktig förening, som är tyngre än vatten och har låg vattenlöslighet. När PCE släpps ut så fastnar den inte i den ytliga marken, utan den letar sig ner i sprickor och sjunker så långt det går. Därifrån sprids föroreningen antingen som ånga eller i låga halter via grundvattnet. Både PCE och flera nedbrytningsprodukter är cancerframkallande, och riskerar att tränga in i byggnader redan vid låga halter i grundvattnet. Inför exploateringen på Kvarnholmen har man därför behövt utreda föroreningen och ta fram en plan för åtgärder, för att detaljplan ska kunna antas.

Detaljplanen innehåller krav på åtgärder för att minska mängden föroreningar, samt byggnadstekniska åtgärder. Var och en för sig ska räcka för att platsen ska vara säker, och tillsammans ger åtgärderna god marginal för felräkningar och teknisk livslängd.

KUAB har valt en termisk sanering, som går ut på att ett stort antal brunnar borrar och förses med värmeslingor. Berget värms sedan upp så att föroreningen kokar ut till sugbrunnar, där föroreningen samlas upp. Metoden har använts i USA, Danmark och Tyskland, men inte tidigare i Sverige och med den här typen av kristallin berggrund. Saneringen har inte påbörjats ännu, men KUAB har anmält åtgärden och miljöenheten väntar på kompletteringar. Inför saneringen kommer KUAB även att genomföra kompletterande undersökningar, för att avgränsa åtgärdsområdet.

Tredje Nackamasten

Vad händer med förslaget om en tredje nackamasten.

Nacka Miljövårdsråd menar att det är viktigt att någon från Park och naturenheten deltar i projektet. Det är ett undermåligt underlag i ärendet. Det är ett naturärende och viktigt för hela samhället. Det känns som att ärendet smugits undan.

Finn Cederberg svarade att ärendet kommer upp i MSN Kerstin Stahrborg handläggare.

Skarpnäs naturreservat

Hur kommer det sig att beslutsunderlaget skilde sig så mycket från själva beslutet?

Dag Björklund förklarade att kommunen har sett över områden som anekterats av fastighetsägare. Vidare har projektet tagit hänsyn till utbyggnaden av Telegrafberget. Korridoren mellan Kummelnäs industriområde och Orminge har kommit och gått i utredningen – men är kvar i slutgiltiga förslaget.

Varför har västra ingången Sjöängsvägen tagits bort som en fyrkant?
Den har tagits bort pga markförläggningen luftledning – finansiering.

Ett överklagande inskickat till länsstyrelsen.

Velamsund

Ivar Häggblom och Jan Åman har inventerat hagar i Velamsund– har skickat in detta till parkenheten.

Annika Skogetun svarade att dialog fortsätter med föreningarna. Ny stättor kommer att sättas upp och inskickat underlag används i det fortsatta arbetet.